

Skutilsveinar

Tað kemur mangt uppá prent millum ár og dag — og gudarnir skulu vita at pappirid er tolið.

Nú ein dag mær var hyggjandi í Dimmu sá eg millum lesarabrovinu, hvør so átti tað at ein Exit hevði fingið meira enn ilt í búkin, at Javnaðarflokkurin aftur hesa ferð hevði tikið heitt undir við, at tað føroyska samfelagið skuldi hava ágóðan av stórsølum so sum olju, byggitilfari o. s. fr. Jú, sjálvsagt er tað, at einhvør útskammaður, tí at hann er lærari, og hóast tað rekur uppundir, at føroysku handilsmenninir heldur fáa vinningin enn útlendskar fyrirtøkur og at peningurin fer av landinum, til skaða fyri okkara samfelag.

Siðan fær tryggingin og strandferðslan av at vita. Merkiligt nokk er telefonverkið ikki tikið upp, heldur ikki SEV, av teirri góðu grund at hesar báðar fyrirkomur hava klárað seg bara væl nú í síðstuni.

Men tað vita fólk, at teir duga, sum eina fyrst seg sjálvar, eins og Exit, teir hava bert tað í huganum, sjálvir at fáa meira enn nokk — og so sk... við tí minni menta, sum skal gjalda, bæði fyrst yvirprisin av teimum nógvum agentunum, sum hvør skal tjena uppá annan, og síðani av at utkonkurera tær føroysku fyrirkomurnar.

Ein hin skammiliga framferðir siggja vit nú í Dimmu, har útlendskt margarin verður uppreklamerað uppá tað kraftigasta av føroyskari heilsølu, til tross fyrst, at øll vita, at føroyskt margarin, antin tað er úr Suðri ella úr Havn, ikki er minni dygdargott, ja nógv betur enn alt útlendskt margarin. Somuleiðis við mongum øðrum, hvat ein nú kann nevna.

Men »pengar lukta ikki«, men haldi út bara áfram við at reklamera fyrst útlendskum vörum og niðurtraðka ta føroysku, so skulu tit nokk fáa at siggja vælsignilsi, sum teir fáa burtúr við at gerast skutilsveinar eins og Exit.

Eitt vita vit, tað almenna fœðir og klæðir so at siga alt føroyskt vinuliv aftrat tí, at tað skal betala dýrar rentur til teir útlendskt stýrdu bankarnar í Føroyum, sum uttan at rodna taka okursrentu eisini fyrst pengar, sum tann føroyski skattaborgarin skal standa sum garantur fyrst.

Vit fáa at siggja, fáa vit

bara fleiri av hasum slagnum, sum Exit, og orka vit at høgga og boyggja teir av Hilmar Bech's lagi, sum tó ikki lúta fyrst niðingshoggum frá mammons hondlangarum, ja so skal tað nokk eydnast at koma og kúga tað sum tó enn er eftir av føroyskum dirvi og áreði, eisini tá tað snýr seg um at framleiða vöruna vit brúka her heima hjá okkum, istaðin fyrst at fylla í grúkin hjá teimum stóru magnatunum, sum ikki geva okkum annað enn há og spott, tí at vit vóru so fávitskutir.

Nei, latum okkum vera nýsionalar í rétta týðningi, lat okkum nú stýðja føroyska framleiðslu við at hvørt heim keypur okkara eina istaðin fyrst hetta útlenska uppreklamerað, sum ikki hevur áður dygd framum okkara eina, enn glimur og pappir og nógv orð.

Arbeidsmaður.

* * *

Yvirlýsing

Á fundi í Norðoya Tjóðveldisfelag leygarkvöldið 25. mars 1972 var einmælt samtykt henda yvirlýsing:

Útróðurin við linu og snellu undir Føroyum er munandi øktur síðani fiskimarkid eftir nógv stríð var flutt út á 12 fjórðingar í 1964. Fiskiskapurin er eisini so nógv vaksin at útróðarmenn í dag hava eina úrtøku, ið nærkast upp í móti tí, sum kann roknast sámuligt í mun til aðrar inntøkur í landinum.

Okkara uppfatan er tann, at loyvi til troling á landleiðini fer at skerja úrtøku útróðarmansins so álvarsliga, at menn fáa ikki nógv mikið til livsins upphald.

Roknast kann við, at um troling verður partvis loyvd, verður loyvt at trola allastaðni eftir fáum árum.

Vit kunnu tí heldur ikki góðtaka nakra neyðsemluoyon, har bert einstakar leiðir verða friðaðar.

Vit lova okkum tí at minna á samtyktina í lögtinginum frá 1969, har landsstýrið verður biðið um, at taka upp samráðingar um, at friða allan landgrunnin í móti útlendskari fiskiveiði og allari trolveiði annars.

Í samljóð við hesa samtykt, heita vit á lögting og landsstýri at skipa so fyrst, at fiskimarkid verður flutt út, helst á 70 fjórðingar í seinasta lagi 1. september í ár, tá íslendingar flyta sitt fiskimark út.

NEVND NORÐOYA TJÓÐVELDISFELAG

Jósup Henriksen Kári Kjelnæs
Julius Sørensen Holgar Poulsen
Esbern Frederiksberg

* * *

Til Føroya Løgting

Á fundi í Norðoya Sjalvstýrisfelag 26.3. 1972 varð einmælt samtykt at senda hesa áheitan til Føroya lögting:

Felagið mælir lögtinginum til ikki at taka nakra politiska avgerð, sum kann verða okk-

ara útróðri við linu at skaða. Allir skilamenn vita, hvønn skaða troling hevur gjørt til føroyska útróðarmanninum gjøgnum árin og vita av royndum, at útflytingin av sjómákinum hevur skapað grundarlag fyrst heimatróðri hesi árin, síðan fiskimarkid verður útflytt og øll troling úthýst á hesum sam oki.

Við fullari virðing fyrst ymiskum veiðihættum og visindaligum kanningum halda vit, at gott arbeiðslag á arbeiðsokjunum og úrslit útróðarmanna ikki á nakran hátt eiga at verða órógvad av tilvildarlíggum politiskum avgerðum, tí eftir okkara áskoðan er landsstýrisins uppskot í hesum máli til stóran skaða og onki gagn.

Vit mótmæla harðliga tí lögna framloghátti landsstýrisins og eisini viðgerð lögtingsins og mæla til, at landsstýrið tekur málið aftur av tingborði.

Klaksvík, tann 26.3. 1972.

FYRI KLAKSÍKAR SJÁLVSÝRISFELAG

Álvur Zachariassen Niels í Buð
Jákup Sólstein Borge Mørkøre
Tummas Løvgren Álvur Klakk
Ásbjørn Joensen

* * *

Til Føroya Landsstýri

Meistarafelagið í Klaksvík og Klaksvíkar Handverkarafelag vilja her, og á henda hátt gera vart við, at vit taka undir við teimum útróðrafeløgum, landsins, í teirra kravi um, at ikki verður loyvt at trola á landleiðini innan fyrst nógaldandi fiskimark.

Vit eru sannførdir um, at tann vøkstur, og tað virksemi í okkara bygd hevur verið fyrst, kemst av at vit hava havt, og hava ein stóran nýmótans útróðraflota bæði til nær og til fjarleiðir, og at vit á hesum skipum hava okkara raskasta fólk.

Tað er við hesum í huga, at vit vilja standa við teirra lið til at vinna teimum víðari resur og rettindini at veiða við teimum amboðum, sum teir meina gagnar fiskastovnum best.

Vit minnst árin áðrenn, undir og aftan seinra heimsbardaga, hvar orgrýnna var av fiski undir bardaganum orsaka av ongari troling, meðan áðrenn og aftan á lítill fiskur var orsaka av troling. Og nú vit finga tólvmilamarkid, siggja vit, hvussu fiskurin er norður. Er hetta ikki prógv nokk fyrst, hvussu skaðiligg troling er.

Út frá hesum sjónarmiðum heita vit á Føroya Løgting og Føroya Landsstýri um at ganga okkara útróðrafeløgum, og annars øðrum útróðarmönnum á móti, sum ynskja allari troling innan fyrst tólvmilamarkid bannað.

MEISTARAFELAGIÐ Í KLAKSÍK

Einar Mortensen form.

KLAKSÍKAR HANDVERKARFELAG

Andrias A. Elttor form.

Fundarviðtøka

Til Føroya Løgting og Føroya Landsstýri

Á fundi í Norðoya Fólkaflaksfelag 31. mars 1972 varð einmælt samtykt at senda Føroya Løgtingi og Landsstýri hesa áheitan:

»Visandi til ta framgongd, sum linu- og snellufiskiskapurin hevur havt á Landleiðini, síðani trolid verður koyrt út um 12 fjórðingar, mótmæla vit harðliga, at hesin oyðandi reidskapur aftur fær loyvi at koma á Landleið okkara.

Felagið heitir tí á háttvirða Føroya Løgting og Landsstýri um at skipa soleiðis fyrst, at tingmál nr. 81 1972 »Troling á Landleiðini« verður afturtikið.

Virðingarmest

fyrst NORÐOYA FÓLKAFLAKS-FELAG

Robert Joensen, fundarstjóri.

Framhald frá 1. síðu (1)

fyrst avdráttir, varð gjøgnumgengið.

Samtykt varð at mæla býráðnum til at samtykja hjálgdu figgjarætlan, sum á hesari høvuðskonto (eftir at avskrivningar eru lagdar afturat teimum ymiskum konto og frátrektar avdráttunum) balanserar við 22.042.700 kr. nevnlaga:

Inntøkur

	kr.
Rentuinntøkur	13.000
Jarðir kommununnar	4.000
Sethús kommun.	÷ 337.000
Sektir o. o. gjöld	6.100
Ymsar aðrar inntøkur	42.000
Sola og keyp av byggi grundum og traðum	÷100.000
Skattur	22.415.100
falt	22.042.100

Útreiðslur

	kr.
Stjórns býarins	1.605.000
Tekn. umsitingin	1.605.200
Sosial umsorgan	1.062.000
Skulamáli	2.802.800
Vatnveitingin	850.400
Lækna- og heilsumál	235.500
Gøttur og kloakir	3.372.200
Skrivknúsing	194.800
Umsit. av gøtuljósum	318.800
Kirkjugarðarnir	295.000
Reno., reinhald	1.130.600
Brunamál	401.300
Plantasja, blómugardar og spælipláss	165.000
Studningar	1.183.500
Ymsar aðrar útr.	600.000
Rentur av lánum	2.050.000
Rentur av kassakr.	79.900
Fólkaokasavnið	238.100
Svimjihylurin	305.000
Yvirkøpa av el-starvsfólki	70.000
Ellisheimið	149.300
Staðion	225.000
Veðhaldsburturleggingar	200.000
Avdráttarburturleggingar	1.653.800
Rakstraravlop	1.249.500
falt	22.042.700

b) Mál viðv. samanlegging av Tórshavnar kommunu og Kaldbaks kommunu. Meðan hetta mál var til viðgerðar var Poul Guttesen við á fundi.

Samtykt at mæla býráðnum til at samtykja, at stóða Tørs havnar býráðs til spurningin um samanlegging av Tórshavnar kommunu og Kaldbaks kommunu er, at slík samanlegging eigur at fara fram skjótast møgulegt. Býráðið ynskir tí, at samráðingar um allar møgulegar ivasurningar um samanlegging fara fram beinanvegin við Kaldbaks kommunu og tilráðingar til Føroya Landsstýri um lógarheimild til samloðu verða greiddar. Samtykt.

Tilráðingar frá teknisku nevndini

a) Mál viðv. breiðkan av Hoy víksvegnum.

Býarverkføroingurin legði fram kostnaðarættan fyrst arbeiðið (96.000 kr.) og samdist nevndin um at mæla býráðnum til at samtykja, at hetta arbeiðið verður sett í verk so skjótt sum gjørligt. Samtykt.

Tilráðingar frá havna-nevndini

a) Mál viðvíkjandi nýggjum krana á Vestaru bryggju. Nevndin samdist um at mæla býráðnum til at samtykja at keyptur verður ein Krøll krani type K-45, sambært tilboð frá F.B. Krøll A/S uppá kr. 85.000 ab. babr.

Hanus við Hogadalsá kom við ymsum upplýsingum um kranan. Átlanin er at nýta hann á Vestaru kei til útróðarmenninar, so landingarvirkisfittini kundu gerast betri. Ein nýggjur tilikur krani kemur at kosta einar 180.000 kr. Kranin er kannaður av serfrøingum og skuldi hann verið í finasta ordan.

Petur í Gong segði segði seg ikki vilja stemma fyrst, at kommunan altíð skuldi keypa gamalt, tað var ikki tí, eg unni teimum hann væl. Petur í Gong greiddi frá, hvussu vandafult tað var at hava gomul amboð.

Sigfried Skaale segði, at kommunan ofta hevði keypt gamalt — m.a. (»Gronabil hjá Sofusa), rópti onkur — m. a. ein gamlan militerbil og hann koyrir gud hjálpi mær enn, segði Sigfried.

Petur í Gong vildi síðani hava at vita, hvussu gaml kranin var. Hetta visti Hanus ikki at fortelja honum, so um hann nú var frá 1898 hvat so? endaði Petur í Gong.

Málið var beint í nevnd.

b) Mál viðvíkjandi leingjan av havnarpakkhusinum (tí frá Cadomus). Nevndin samdist um at mæla býráðnum til at samtykja, at tilboðið frá Cadomus uppá kr. 135.000 verður góðtikið.

c) Frágreiðing viðvíkjandi skaða á eystara bringarði í landsynningsódnini 16.-17. og 18. januar 1972.

Eftirlitið gav nevndini frágreiðing um tann skaða sum hendur var og eina kostnaðarættan yvir, hvat tað vil kosta at umvæla skaðan. Hetta var mett til kr. 2.340.000.

Nevndin samdist um at leggja frágreiðingina fyrst býráðið. Býráðið tók málið til eftirtekta.

J. F. N.